

Lubuski Urząd Wojewódzki
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.

PS-I.431.1.1.2024

PROTOKÓŁ

KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej

w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bledzewie, ul. Kościuszki 16.

Działając na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 5 - 6 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.), rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1165), a także przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty” (Dz. U. nr 209, poz. 1245 z 2011r.), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870) oraz przepisów ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.),

zespół inspektorów w składzie:

- 1. Hanna Piekarska** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 7-1/2024 z 05 stycznia 2024 r. – *kierująca zespołem inspektorów*
- 2. Sylwia Krasieńska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 7-2/2024 z 05 stycznia 2024 r. – *członek zespołu inspektorów;*

przeprowadził, w okresie od 12 stycznia 2024 r. do 12 marca 2024 r., kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bledzewie, w obszarze wszystkich sfer organizacji i funkcjonowania jednostki w realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług. Czynności w siedzibie jednostki dokonano 12 stycznia 2024 r. W okresie objętym kontrolą wprowadzono przepisy zmieniające do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Analizie i ocenie podlegały dokumenty – w części – przed zmianą przepisów. Czynności kontrolnych dokonano w obecności Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie.

Ocenie poddano zagadnienia:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób doznających przemocy domowej;
3. Zespół interdyscyplinarny;
4. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z przepisami prawa.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto analizę dokumentów udostępnionych kontrolującym w toku czynności dokonanych w siedzibie jednostki, w tym 5 losowo wybranych akt klientów oraz wyjaśnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej złożone w dniu kontroli oraz dokumenty uzupełniające materiał dowodowy – przesłane 17.01.2024 r. i 29 lutego 2024 r.

Przed przystąpieniem do kontroli, zespół inspektorów złożył pisemne oświadczenia, o braku okoliczności, uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

(akta kontroli str. 1-33)

Dokonano na tej podstawie następujących ustaleń:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej

Opracowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej (do 22 czerwca 2023 r. – gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie) wynika z art. 6 ust. 2 pkt. 1 cyt. ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Gmina Bledzew posiada opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej i realizuje jego założenia.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Rada Gminy Bledzew Uchwałą Nr XXII/199/21 z dnia 26 stycznia 2021r. przyjęła Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bledzew na lata 2021 – 2025.

W dokumencie znajdują się m.in. teoretyczne informacje o zjawisku przemocy w rodzinie, diagnoza problemu na terenie Gminy (opracowana na podstawie danych OPS i Zespołu Interdyscyplinarnego) oraz stan prawny.

Wskazano cel główny Programu, którym jest podjęcie intensywnych działań zmierzających do znacznego zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej. Zmiana złych postaw społecznych tolerujących przemoc lub utrudniających interwencję w przypadkach ujawnionej przemocy poprzez podejmowanie zintegrowanych działań w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania przemocy. Określono także 7 celów szczegółowych. Ustalono realizatorów, sposoby realizacji celów i czas realizacji Programu.

W ramach **celu nr 1** zaplanowano profesjonalną diagnozę skali zjawiska przemocy domowej. W 2023 r. – na zlecenie Gminnego Ośrodka – przeprowadzono diagnozę

problemów społecznych. Badanie dotyczyło problemów uzależnień oraz zagospodarowania czasu wolnego i relacji międzyludzkich. Respondentami byli mieszkańcy gminy: osoby dorosłe (108 osób), młodzież i dzieci (111) oraz przedstawiciele instytucji pomocowych (15 osób).

W ramach celu **nr 2** zaplanowano koordynację działań lokalnych podmiotów. Cel jest realizowany przez Zespół Interdyscyplinarny. Funkcjonowanie Zespołu zostało opisane w pkt. 3 niniejszego protokołu. Efektem pracy Zespołu było m.in. wszczęcie w 2023 r. 7 procedur „Niebieskiej Karty”, w 2024 r. – do dnia kontroli wszczęto 1 procedurę.

Cel nr 3 to systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie. W siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz na stronie internetowej GOPS zamieszczono materiały informacyjne dot. zjawiska przemocy oraz instytucji pomocowych – szczegółowo opisane w pkt. 3 niniejszego protokołu. W ramach realizacji procedury „Niebieskiej Karty” – kierowano osoby stosujące przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych. W 2023 r. w programie realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu udział wzięła 1 osoba. Informacja o możliwości skorzystania z programu korekcyjno-edukacyjnego umieszczona była także w siedzibie GOPS.

Cel 4 polega na zapewnieniu profesjonalnej pomocy i należytego wsparcia osobom doświadczającym przemocy. Cel jest realizowany poprzez:

- udostępnianie informacji o możliwości skorzystania z nieodpłatnych porad prawnych w Starostwie Powiatowym w Międzyrzeczu;
- organizację od 2024 r. nieodpłatnego poradnictwa prawnego w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym przy GOPS;
- pracę Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach prowadzonych procedur powołano 5 grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych. W 2 przypadkach złożono zawiadomienie do Prokuratury, a o kolejnych 2 poinformowano Policję.

Na **cel 5** składa się prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących zapobiegania zjawisku przemocy. W 2023 r. przeprowadzono m.in.:

- w Szkole Podstawowej w Templewie warsztaty pn.: „Przemoc werbalna – czyli o krzywdzącej sile słów” dla uczniów klas II i III (1 grupa), „Konflikt – przedstawiam, słucham, negocjuję” dla uczniów klas IV i V (1 grupa) oraz „Agresja i przemoc rówieśnicza” dla uczniów klas VI (1 grupa);
- w Szkole Podstawowej w Bledzewie warsztaty pn.: „Przemoc werbalna – czyli o krzywdzącej sile słów” dla uczniów klas I-III (2 grupy) oraz „Stres – umiejętność radzenia sobie z trudnymi emocjami” dla uczniów klas IV-VIII (3 grupy);
- w Szkole Podstawowej w Bledzewie odbyła się prelekcja dla rodziców pt. „Jak rozmawiać z dzieckiem, aby nas słuchało”, warsztat „Depresja i samobójstwa wśród dzieci. Jak pomóc kiedy jeszcze nie jest za późno”.
- Gmina wzięła udział w ogólnopolskiej kampanii dot. problemu przemocy „Stop przemocy” oraz „Stop cyberprzemocy”, „Przemoc boli” i „Zachowaj trzeźwy umysł”.

Cel 6 dotyczył objęcia działaniami profilaktycznymi oraz odpowiednim wsparciem rodziny zagrożone wystąpieniem przemocy:

- pracownicy Gminnego Ośrodka prowadzą pracę socjalną w środowiskach. W 2023 r. prowadzono pracę socjalną z 6 rodzinami, a w 2024 r. – z jedną rodziną;
- asystenci rodziny zatrudnieni w GOPS w Bledzewie, w 2023 r. pracowali z 2 rodzinami, w których zdiagnozowano problem przemocy;
- członkowie grup roboczych współpracowali z kuratorami (w 2023 r. – 2 rodziny) oraz pedagogami szkolnymi.

Ostatni – **7 cel** polega na podniesieniu kompetencji służb i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy. W 2023 r. pracownicy GOPS oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w 2 szkoleniach merytorycznych. Były to następujące szkolenia: „Procedura NK po zmianach w 2023 r.” oraz „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – rewolucyjne zmiany”. Pracownicy podnosili także kompetencję poprzez samokształcenie – mieli zapewniony dostęp do literatury fachowej.

W toku kontroli – 27 lutego 2024 r. – Rada Gminy Bledzew uchwaliła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Bledzew na lata 2024-2026.

(akta kontroli str. 34-85)

Rada Gminy Bledzew uchwaliła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Bledzew na lata 2024-2026.

Podejmowane działania – realizowane w ramach dotychczas obowiązującego Gminnego Programu – znajdują odzwierciedlenie w celach operacyjnych.

Do dnia kontroli realizowano założone cele. Wszystkie te działania zawierają się w ustawowych zadaniach.

2. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób dotkniętych przemocą domową.

Zgodnie z art. 6 ust. 2, pkt. 2 i 3 cyt. wyżej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, jak również zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w odpowiednich jednostkach wsparcia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia pomoc osobom dotkniętym przemocą w ramach posiadanej infrastruktury oraz współpracuje z innymi instytucjami w tej kwestii. Zapewniono mieszkańcom Gminy Bledzew dostęp do poradnictwa specjalistycznego.

W Gminie Bledzew – w budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Kościuszki 18 – działa Punkt Konsultacyjny. Porady i konsultacje udzielane są wszystkim mieszkańcom Gminy Bledzew, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej. Z pomocy Punktu mogą korzystać także osoby dotknięte problemem przemocy.

Dyżury w Punkcie – od 2024 r. – pełnią specjaliści: psycholog, prawnik oraz członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Każdy ze specjalistów ma wyznaczone dni i godziny dyżurów.

W celu skorzystania ze wsparcia, klienci kontaktują się z pracownikami GOPS, w godzinach pracy Ośrodka.

Informacja o działalności Punktu znajduje się w siedzibie Ośrodka, oraz na stronie internetowej OPS pod adresem: <http://www.bledzew.pl/aktualnosci/punkt-informacyjny-konsultacyjny-przy-gminnym-osrodku-pomocy-spoecznej-w-bledzewie.html>.

W 2023 r. w Punkcie dyżury pełnił psycholog. Przyjęcia odbywały się dwa razy w miesiącu (w każdy pierwszy i trzeci czwartek), w godz. 14.00-20.00. Z pomocy psychologa – w 2023 r. – skorzystało 129 osób.

Każdy dyżur psychologa był dokumentowany w formie listy obecności. Sporządzane są także zestawienia miesięczne.

Osoby zainteresowane uzyskaniem porady prawnej mogą także skorzystać z pomocy prawników przyjmujących klientów z terenu powiatu w Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Poradnictwa Obywatelskiego. Przyjęcia odbywają się w siedzibie Starostwa Powiatowego w Międzyrzeczu przy ul. Przemysłowej 2, pok. nr 13.

Informacje dot. udzielanego poradnictwa, w tym możliwość skorzystania z punktu nieodpłatnej pomocy prawnej dostępne są w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej oraz na stronie internetowej Powiatu Międzyrzeckiego https://www.powiat-miedzyrzecki.pl/PL/424/1526/Nieodplatna_pomoc_prawna_poradnictwo_obywatelskie_i_mediacja_w_2024_r/k/.

W Ośrodku prowadzone jest poradnictwo socjalne. Porady udzielane są w ramach pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych Ośrodka.

W siedzibie Ośrodka są dostępne dla osób zainteresowanych problemem przemocy domowej materiały informacyjne. Podstawowe informacje dot. zjawiska przemocy dostępne są także w BIP Ośrodka, w zakładce pn. „Przemoc w rodzinie” pod adresem: <http://www.gops.bledzew.biuletyn.net/?bip=1&cid=34&bsc=N>.

W toku kontroli dokonano aktualizacji nazwy zakładki – obecna nazwa to „Przemoc domowa” oraz umieszczono w zakładce informacje o Zespole Interdyscyplinarnym w Bledzewie.

W ramach zasobów Gminy nie uruchomiono placówki całodobowej dla ofiar przemocy. W razie potrzeby klienci mogą być kierowani do odpowiednich placówek. W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nie wpłynął żaden wniosek o skierowanie do ośrodka wsparcia.

W toku czynności kontrolnych, na podstawie analizowanych teczek klientów ustalono, że osoby dotknięte problemem przemocy domowej (zarówno doświadczające przemocy, jak i podejrzewane o jej stosowanie) informowano o możliwości skorzystania z różnych form pomocy i kierowano do specjalistów – psychologa, specjalisty ds. uzależnień, prawnika. Żadna z osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” nie wymagała umieszczenia w placówce całodobowej.

(akta kontroli str. 86-89, 116-120)

Warunki realizacji zadania przez OPS.

Zgodnie z art. 110 ust.11 i ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Jednocześnie Ośrodek zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej – w badanym okresie – spełnia wymagany wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy.

Z rocznego sprawozdania MPIPS-06 wynika, że Ośrodek zatrudnia 4 pracowników socjalnych na pełen etat. Liczba mieszkańców Gminy wynosi 3.951 (stan na 30.06.2023 r.). Średnio na jednego pracownika socjalnego przypadło 988 mieszkańców.

Pracownicy socjalni i Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego podnosili kwalifikacje zawodowe w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Podczas czynności kontrolnych sprawdzano dokumentację dotyczącą szkoleń kadry. W 2023 r. i 2024 r. wszyscy pracownicy socjalni i Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w szkoleniach pn.: „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – rewolucyjne zmiany”, „Zadania i kompetencje zespołów interdyscyplinarnych po nowelizacji 2023 procedura Niebieskie Karty – krok po kroku – nowe rozporządzenie”.

(akta kontroli str. 90-115)

Osoby chcące uzyskać pomoc (stacjonarną lub ambulatoryjną), bądź poszukujące informacji o zjawisku przemocy domowej mają możliwość uzyskania takiego wsparcia na terenie gminy. Dodatkowo dzięki materiałom informacyjnym dostępnym w siedzibie Ośrodka oraz zamieszczonym na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej, klienci mają możliwość poszerzenia wiedzy o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z zachowaniami przemocowymi. Zapewniono mieszkańcom Gminy Bledzew dostęp do poradnictwa specjalistycznego.

3. Zespół interdyscyplinarny (ZI).

Zgodnie z art. 6. ust. 2 pkt. 4 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. W myśl art. 9a - 9c cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zespół interdyscyplinarny powołuje wójt/burmistrz/prezydent, działa on na podstawie porozumień zawartych między burmistrzem, a uprawnionymi podmiotami. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące (do 22 czerwca 2023 r. nie rzadziej niż raz na trzy miesiące).

W związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej nastąpiła konieczność powołania nowych zespołów interdyscyplinarnych. Nowy zespół interdyscyplinarny powinien zostać utworzony do 22 czerwca 2023 r. – art. 16 ustawy

z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535).

W Bledzewie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny w pełnym składzie. Wójt Gminy zawarł porozumienia ze wszystkimi uprawnionymi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych. W 2023 r. odbyła się wymagana przepisami ilość spotkań Zespołu. W dokumentacji dot. ZI brak jest wskazania przyczyny nieobecności członka zespołu na posiedzeniach.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Bledzewie została prawnie uregulowana. Do 22 czerwca 2023 r. – funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny powołany zarządzeniem nr 27 Wójta Gminy Bledzew z dnia 27 kwietnia 2012 r. Po wejściu w życie nowych przepisów Rada Gminy w Bledzewie przyjęła – 1 września 2023 r. – uchwałę nr L/606/23 w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego. Wójt Gminy Bledzew powołał – zarządzeniem nr 71/2023 z dnia 15 września 2023 r. – Zespół Interdyscyplinarny. Zespół tworzą przedstawiciele podmiotów wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W skład Zespołu nie został powołany przedstawiciel organizacji pozarządowej. Z wyjaśnień kierownika Ośrodka wynika, że w trakcie tworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego przeanalizowano możliwość zaproszenia do udziału w pracach przedstawiciela organizacji pozarządowej. Nie znaleziono na terenie Gminy organizacji działającej w obszarze pomocy społecznej lub zajmującej się udzielaniem pomocy osobom dotkniętym przemocą.

W toku kontroli Wójt Gminy Bledzew dokonał – 29 lutego 2024 r. – zmiany składu osobowego Zespołu Interdyscyplinarnego. Zarządzeniem zmieniono przedstawiciela Policji i uzupełniono skład o reprezentanta organizacji pozarządowej.

Wójt zawarł porozumienia o współpracy ze wszystkimi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani do składu Zespołu.

Organizację pracy w Zespole uregulowano poprzez wprowadzenie Regulaminu Organizacyjnego – Uchwała Nr 2/2023 Zespołu Interdyscyplinarnego w Bledzewie z dnia 25 września 2023 r.

Wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych, zgodnie z wymogami art. 9c ust. 3 ustawy cyt. wyżej o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W 2023 r. odbyła się wymagana przepisami ilość spotkań Zespołu. W dokumentacji ZI brak jest wskazania przyczyny nieobecności członka zespołu na posiedzeniach.

Na podstawie analizy przedłożonych protokołów stwierdzono, że w 2023 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego (13.03.2023 r., 14.06.2023 r., 25.09.2023 r. i 29.11.2023 r.).

Na podstawie list obecności ustalono, że po zmianie przepisów – w 2 posiedzeniach – nie uczestniczyła 1 osoba. W dokumentacji brak jest wskazania przyczyny nieobecności – członka zespołu – na posiedzeniach.

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 9a ust. 7d-7g), udział członków Zespołu Interdyscyplinarnego w posiedzeniach jest

obowiązkowy. Członek zespołu interdyscyplinarnego, który nie może uczestniczyć w posiedzeniu zespołu, informuje przewodniczącego zespołu o przyczynach swojej nieobecności w terminie co najmniej 2 dni roboczych przed zaplanowanym posiedzeniem tego zespołu.

Celem dokonania oceny działań Zespołu analizie poddano protokoły z jego posiedzeń. Z protokołów wynika, że podczas posiedzeń Zespół skupiał się przede wszystkim na realizacji procedury „Niebieskie Karty”, wymianie informacji nt. rodzin pozostających w obszarze oddziaływania członków zespołu.

W Bledzewie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny w pełnym składzie.

Wójt Gminy zawarł porozumienia ze wszystkimi uprawnionymi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

Wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych. W 2023 r. odbyła się wymagana przepisami ilość spotkań Zespołu. W dokumentacji ZI – w przypadku zgłoszonej przyczyny nieobecności członka zespołu na posiedzeniach – brak jest wskazania przyczyny tej nieobecności.

(akta kontroli str. 61-85, 121-182)

4. Inicjowanie i realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Zgodnie z art. 9d ust. 1-4 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli podmiotów uprawnionych, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej... W myśl

art. 9b ust. 8 do zadań grup należy m.in.: dokonanie oceny sytuacji domowej, realizacja procedury „Niebieskie Karty”, realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z – obowiązującym do 27 września 2023 r. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r, w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) – przekazywanie formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury.

Po zmianie przepisów – zgodnie z § 7.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870) – przekazanie wypełnionego formularza procedury do zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych. §8 ust.1 cyt. wyżej Rozporządzenia stanowi, że formularz „Niebieska Karta – A” jest przekazany grupie diagnostyczno-pomocowej niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania.

Zgodnie z §18 ust. 2 cyt. wyżej cytowanego rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego Zespołu, który powinien zawierać: dane dotyczące osób, wobec których realizowana była procedura, datę rozpoczęcia i zakończenia procedury i opis podjętych działań.

Mieszkańcy Gminy, których dotyczy problem przemocy domowej mają zapewnioną pomoc w ramach procedury „Niebieska Karta”. Ośrodek kieruje klientów do specjalistów oraz współpracuje z innymi instytucjami na rzecz poprawy funkcjonowania klientów. Brak jest udokumentowanego monitoringu prowadzonego przez funkcjonariusza Policji oraz prowadzenia monitoringu po zakończeniu procedury.

Z wykazu „Niebieskich Kart” wynika, że w 2023 r. założono 7 „Niebieskich Kart - A”; w 2024 r. – do dnia kontroli – założono 1 „Niebieską Kart – A”.

Dokumenty dot. „Niebieskich Kart” przechowywane są u pracowników socjalnych, w zamkniętych szafach.

Analizie poddano akta osobowe 5 rodzin – tj. poz. nr: 1, 3, 6, 7, 8 w których prowadzona była procedura „NK”. Przy wyborze wzięto pod uwagę: skład rodziny oraz czas trwania procedury. W teczkach klientów znajdowały się m.in.: wypełnione formularze „NK-A, C, D”, protokoły posiedzeń Grup Diagnostyczno-Pomocowych (skrót Grupa D-P), listy obecności, notatki służbowe.

Po analizie dokumentacji prowadzonej przez Ośrodek w ramach procedury „NK” zespół kontrolny sformułował wnioski w następujących obszarach:

a) zachowania terminów określonych w rozporządzeniu:

- w każdym badanym przypadku zostały zachowane terminy określone w przepisach dot.: przekazania formularza „Niebieska Karta-A” Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grupie Diagnostyczno-Pomocowej. Na każdym analizowanym formularzu „NK – A” była data i potwierdzenie Przewodniczącego Zespołu o wpływie dokumentu;
- Przewodniczący powołuje członków Grupy D-P Uchwałą ZI oraz informuje koordynatora Grupy o wszczęciu procedury,
- pierwsze posiedzenie Grupy D-P odbywało się w terminie kilku dni od powołania Grupy,
- w każdym przypadku, w którym wszczęcie procedury nastąpiło pod nieobecność osoby stosującej przemoc – osoba ta została o tym powiadomiona w wymaganym terminie.

b) ustalenie składu Grupy Diagnostyczno-Pomocowej:

- w analizowanych przypadkach – skład Grupy był adekwatny do sytuacji rodzin. Grupy – każdorazowo - składały się z pracownika socjalnego oraz funkcjonariusza Policji. W zależności od potrzeb w składzie znajdowali się przedstawiciele np. jednostek oświatowych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- protokół posiedzenia Grupy D-P zawiera informacje o: składzie Grupy, dane rodziny, ustaleń i diagnozy sytuacji rodziny;
- spotkania Grup odbywały się w biurze pracowników socjalnych, które daje możliwość przeprowadzenia rozmowy w odpowiednich warunkach.

c) zapewnienie uczestnictwa w procedurze osobom doznającym przemocy i stosującymi przemoc:

- zaproszenia/wezwania na Grupę D-P były wysyłane odpowiednio wcześniej, tak aby osoby mogły zgłosić się w wyznaczonym terminie.

d) diagnozowania sytuacji domowej oraz planu pomocy:

- plan pomocy rodzinie oraz formularze „NK-C i D” były wypełniane na posiedzeniach Grupy;
- w formularzu „NK-C” określono działania przedstawicieli instytucji uczestniczących w spotkaniach Grup;
- współpracowano z różnymi instytucjami celem diagnozowania sytuacji rodzin, informowano służby o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa;
- osoby stosujące przemoc kierowane były do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- motywowano uczestników procedury do skorzystania ze wsparcia np. psychologa, terapeuty;
- brak notatek służbowych dokumentujących prowadzenie monitoringu przez funkcjonariusza policji.

e) zachowania poufności danych

- procedury „Niebieskiej Karty” są prowadzone z zachowaniem poufności poprzez złożenie odpowiednich oświadczeń.

f) zamykanie procedury „Niebieska Karta”

- na 5 skontrolowanych procedur 2 zostały zakończone przed zmianą przepisów, 3 po ich zmianie;
- w 2 przypadkach decyzja o zamknięciu procedury zapadała przez Przewodniczącą – na wniosek Grupy Roboczej. Protokół z zakończenia procedury był podpisany każdorazowo przez Przewodniczącą Zespołu. Zawierał wszystkie elementy określone w rozporządzeniu. Członkowie grupy roboczej byli informowani o zakończeniu procedury dot. danej rodziny. Podstawy do zamknięcia procedur w analizowanych sprawach zostały prawidłowo wskazane.
- w 3 przypadkach decyzja o zamknięciu procedury zapadała na spotkaniu Grupy D-P. Protokół z zakończenia procedury zawiera elementy wskazane w rozporządzeniu wraz z określeniem ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań;
- brak udokumentowanego prowadzenia działań monitorujących – po zakończeniu procedury.

Uczestnicy procedury „Niebieskiej Karty” mają zapewnioną pomoc poprzez wsparcie specjalistów Grupy Diagnostyczno-Pomocowej.

Analiza prowadzonych procedur wykazała nieprawidłowości w zakresie: braku dokumentów z prowadzonego monitoringu w trakcie trwania procedury (przez funkcjonariusza Policji) oraz po jej zakończeniu (przez członków Grupy). Procedury zamykane są zgodnie z przepisami prawa.

(akta kontroli str. 183-355)

Wnioski:

1. Gmina Bledzew uchwaliła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Bledzew na lata 2024-2026 oraz realizuje jego założenia.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia pomoc osobom dotkniętym przemocą w ramach posiadanej infrastruktury oraz współpracuje z innymi instytucjami w tej kwestii.
3. Ośrodek Pomocy Społecznej – w badanym okresie – spełnia wymagany wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy.
4. Pracownicy socjalni i Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego podnoszą swoje kompetencje w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
5. W Bledzewie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny w pełnym składzie.
6. Wójt Gminy zawarł porozumienia ze wszystkimi uprawnionymi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.
7. Wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych.
8. W 2023 r. odbyła się wymagana przepisami ilość spotkań Zespołu.
9. W dokumentacji ZI brak jest wskazania przyczyny nieobecności członka zespołu na posiedzeniach.
10. Mieszkańcy Gminy mają zapewnioną pomoc w ramach procedury „Niebieska Karta”.
11. Prowadzenie procedury wymaga zmiany w zakresie dokumentowania prowadzenia monitoringu – w trakcie trwania procedury - przez funkcjonariusza Policji oraz po jej zakończeniu – przez członków Grupy.
12. Procedura zamykania „Niebieskich Kart” realizowana jest zgodnie z przepisami rozporządzenia.
13. Ośrodek Pomocy Społecznej – w badanym okresie – spełnia wymagany wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy.
14. Pracownicy socjalni i Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego podnoszą swoje kompetencje w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Wnioski zawarte w punkcie 9 stanowi istotne uchybienie, a w punkcie 11 stanowi uchybienie.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzonej kontroli dokonano wpisu do książki kontroli znajdującej się Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bledzewie, pod pozycją nr 1.

POUCZENIE

Zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie, drugi Wójtowi Gminy Bledzew, trzeci pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Sylwia Krasieńska

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Hanna Piekarska

Gorzów Wielkopolski, 19.03.2024 r.

Kierownik jednostki:

KIEROWNIK
GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
w Bledzewie

Aneta Świątkowska

Bledzew, 25.03.2024 r.